

14. 4. 2014

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Nový systém objednávek dle občanského zákoníku?

Obchodní závody prakticky denně vstupují do systému nakupování zboží prostřednictvím automatizovaného systému objednávek a nákupů. Oproti dosavadní právní úpravě ovšem občanský zákoník opouští systém tzv. úplného konsenzu a to může mít pro podnikatele fatální následky. Automatické pokračování stávajících nákupních systémů totiž může za určitých okolností založit u podnikatele odpovědnost za škodu.

Celý problém uvedme na konkrétním příkladu. Prodávající učiní obchodní nabídku zboží s dodací dobou 15 dnů. Kupující jeho nabídku potvrdí, ovšem dodací dobu žádá v délce 13ti dnů, protože zboží musí zpracovat a dodat dalšímu svému odběrateli.

Do konce roku 2013 musely strany v kontraktačním procesu přijmout nabídku zcela bez výhrad. To znamená, že jakmile jedna ze stran na učiněnou nabídku odpověděla s dodatkem, nedošlo k uzavření smlouvy, ale ke vzniku zcela nové nabídky. Smlouva tedy vůbec nevnikla (tzv. mirror image rule).[1] Znamenalo to tedy, že ve výše uvedeném případě smlouva nevnikla a kupující by nebyl odpovědný za pozdní dodání zboží.

Tato konstrukce se zdála být autorům NOZ v praxi nežádaná, zejména z iracionálního důvodu napadat neplatnost smlouvy, která byla uzavřena se zcela nepodstatným dodatkem. Tvůrci nového občanského zákoníku se nechali inspirovat v zahraničních úpravách[2] a zakotvili v § 1740 odst. 3 možnost přijetí nabídky s odchylkou, která podstatně nemění podmínky nabídky.

To by tedy mohlo znamenat, že ačkoli prodávající 13ti denní dobu pro dodání nepotvrdil, mohli by se někteří domnívat, že je uzavřena smlouva s takovou dobou dodání a v případě dodání zboží až 15tého dne by došlo k porušení smluvní povinnosti prodávajícího. Jaký je tedy správný přístup?

Okamžik uzavření smlouvy se dle ustanovení § 1740 NOZ váže na účinnost přijetí nabídky. V praxi ovšem není vždy zcela zřejmé, kdy k samotné akceptaci dochází. Obecně v okamžiku, když jedna ze stran jednoduchým a nepodmíněným souhlasem nabídku přijme[3]. Od 1. 1. 2014 už ovšem neplatí, že přijetí nabídky s odchylkou či dodatkem znamená odmítnutí a vznik nové nabídky.

Smlouva je tak uzavřena v okamžiku přijetí nabídky s dodatkem, pokud ji navrhovatel **bez zbytečného odkladu neodmítne**. Zde dochází k prolomení zásady: kdo mlčí, nesouhlasí. Naopak se vyžaduje aktivní jednání strany, která nechce být touto pozměněnou nabídkou vázána. V případě pasivity navrhovatele tak dochází ke konkludentní akceptaci a není důvod existenci smlouvy jakkoliv popírat.[4]

Zákon ovšem blíže nespécifikuje pojem **podstatné změny nabídky**. Inspiraci k výkladu tohoto

ustanovení je nutné čerpat z tzv. Vídeňské úmluvy OSN.[5] **Zde je uvedeno, že všechny dodatky či odchylky týkající se zejména kupní ceny, jakosti a množství zboží, místa a doby dodání, rozsahu odpovědnosti jedné strany vůči druhé straně nebo řešení sporů, se považují za podstatnou změnu podmínky nabídky.** Důvodová zpráva uvádí jako nepodstatnou např. změnu způsobu platby či zabalení[6]. Podle názoru rakouského Nejvyššího soudu (dále jen OGH), zda pojem představuje podstatnou, či nepodstatnou změnu nabídky, závisí především na postupy zavedenými mezi stranami, obchodními zvyklostmi, chování během předběžného jednání a další konkrétní okolnosti jednotlivého případu. Ve věci samé OGH rozhodl, že změny, které jsou příznivější pro navrhovatele, nebude třeba jejich potvrzení a smlouva je tak uzavřena.[7]

Přjetí s dodatkem lze vyloučit již v samotné nabídce, nebo jiným způsobem, který nezbuzuje pochybnost. S ohledem na text zákona je možné, aby doložka modifikovaného přijetí byla součástí např. obchodních podmínek. Tímto opatřením lze účelně předejít nežádoucím komplikacím v průběhu kontraktace.

V praxi to tedy znamená, že se v obchodní nabídce užije doložka „Přjetí nabídky s dodatkem nebo odchylkou se vylučuje“ a v takové situaci musí akceptace nabídky zcela odpovídat ofertě, jinak není uzavřena smlouva. Tuto doložku doporučujeme našim klientům přidávat do jejich obchodních mailů, protože je možné, že tuzemská judikatura zaujme odlišný postoj od západní. Může se tedy stát, že soud na výše uvedeném příkladu shledá, že rozdíl dodací doby v délce dvou dnů je nepodstatnou odchylkou od nabídky a smlouva je uzavřena. V takové situaci dojde k porušení smluvní povinnosti prodejce a ten bude objektivně odpovídat za vzniklou škodu.

Je tedy nutné nastavit vnitřní procesy závodů (dříve podniků) na změny, které přicházejí s novým občanským zákoníkem.

JUDr. Jakub Dohnal, Ph.D.,
advokát

Jiří Oslizlo,
paralegal

[DOHNAL PERTOT SLANINA | advokátní kancelář](#)

HRADEC KRÁLOVÉ | OLOMOUC | PRAHA

Komenského 266/3, Hradec Králové
Schweitzerova 84/50, Olomouc
Matoušova 515/12, Praha

Tel.: +420 493 814 900

Fax: +420 493 814 899

e-mail: info@akdps.cz

-
- [1] HULMÁK, Milan. Uzavírání smluv v civilním právu. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2008, str. 129
- [2] např. čl. 6:225(2) nizozemského občanského zákoníku (Nieuw Burgerlijk Wetboek, NBW)
- [3] § 1732 odst. 1 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník
- [4] HULMÁK, Milan. Uzavírání smluv podle nového občanského zákoníku. Právní rozhledy 1/2012, s. 25
- [5] Článek 19 Úmluvy OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží (zkr. CISG)
- [6] ELIÁŠ, Karel. Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem. Sagit, 2012. str. 712
- [7] rozhodnutí Oberster Gerichtshof ze dne 20. 3. 1997, sp. zn. 2 Ob 58/97m

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Poučení z krizového vývoje v kauze bitcoiny](#)
- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)